

ISSN (Print): 2304-5809
ISSN (Online): 2313-2167

Науковий журнал
«МОЛОДИЙ ВЧЕНИЙ»

№ 1 (41) січень, 2017 р.

Члени редакційної колегії журналу:

Arkadiusz Adamczyk – professor, dr hab. in humanities (Poland)
Janusz Wielki – professor, dr hab. in economics, engineer (Poland)
Inessa Sytnik – professor, dr hab. in economics (Poland)
Базалій Валерій Васильович – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Балашова Галина Станіславівна – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Вікторова Інна Анатоліївна – доктор медичних наук (Росія)
Глуценко Олеся Анатоліївна – доктор філологічних наук (Росія)
Гриценко Дмитро Сергійович – кандидат технічних наук (Україна)
Дмитрієв Олександр Миколайович – кандидат історичних наук (Україна)
Змерзлий Борис Володимирович – доктор історичних наук (Україна)
Іртищєва Інна Олександрівна – доктор економічних наук (Україна)
Коковіхін Сергій Васильович – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Лавриненко Юрій Олександрович – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Лебедева Надія Анатоліївна – доктор філософії в галузі культурології (Україна)
Марусенко Ірина Михайлівна – доктор медичних наук (Росія)
Морозенко Дмитро Володимирович – доктор ветеринарних наук (Україна)
Наумкіна Світлана Михайлівна – доктор політичних наук (Україна)
Нетюхайло Лілія Григорівна – доктор медичних наук (Україна)
Пекліна Галина Петрівна – доктор медичних наук (Україна)
Писаренко Павло Володимирович – доктор сільськогосподарських наук (Україна)
Романенкова Юлія Вікторівна – доктор мистецтвознавства (Україна)
Севостьянова Наталія Іларіонівна – кандидат юридичних наук (Україна)
Стратонов Василь Миколайович – доктор юридичних наук (Україна)
Шаванов Сергій Валентинович – кандидат психологічних наук (Україна)
Шайко-Шайковський Олександр Геннадійович – доктор технічних наук (Україна)
Шапошников Костянтин Сергійович – доктор економічних наук (Україна)
Шапошнікова Ірина Василівна – доктор соціологічних наук (Україна)
Швецова Вікторія Михайлівна – кандидат філологічних наук (Росія)
Шепель Юрій Олександрович – доктор філологічних наук (Україна)
Шерман Михайло Ісаакович – доктор педагогічних наук (Україна)
Щипота Галина Євгенівна – кандидат педагогічних наук (Україна)
Яковлев Денис Вікторович – доктор політичних наук (Україна)
Яригіна Ірина Зотовна – доктор економічних наук (Росія)

Повний бібліографічний опис всіх статей журналу представлено у:
Національній бібліотеці України імені В.В. Вернадського,
Науковій електронній бібліотеці ELibrary.ru, Polish Scholarly Bibliography

Журнал включено до міжнародних каталогів наукових видань і наукометричних баз:
РИНЦ, ScholarGoogle, OAJ, CiteFactor, Research Bible, Index Copernicus.
Index Copernicus (IC™ Value): 4.11 (2013); 5.77 (2014); 43.69 (2015)

Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації – серія КВ № 18987-7777Р від 05.06.2012 р.,
видане Державною реєстраційною службою України.

Відповідальність за зміст, добір та викладення фактів у статтях несуть автори. Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій. Матеріали публікуються в авторській редакції. Передрукування матеріалів, опублікованих в журналі, дозволено тільки зі згоди автора та редакції журналу.

ЗМІСТ

ПЕДАГОГІЧНІ НАУКИ

Асадчих О.В. Прикладний аспект інтегративної системи навчання майбутніх філологів японського академічного мовлення	347
Бездуцька О.П. Проблема лідерства на судні в науковій теорії та практиці	351
Березнева І.М. Особливості розвитку навичок професійно-орієнтованого читання	357
Білак М.В. Вплив поліетнічного середовища Закарпаття на розвиток полікультурної компетентності вчителя іноземних мов	361
Буряк В.В., Главацький О.М., Горбачов С.В. Застосування технології проблемно-орієнтованого навчання при викладанні класичних дисциплін	365
Вербицька П.В. Нові вектори громадянської самореалізації молоді в сучасному соціокультурному просторі	368
Вінтюк Ю.В. Вплив глобалізаційних та інтеграційних процесів у суспільстві на зміст підготовки майбутніх психологів	372
Гаврилова О.В. Формування соціокультурної компетенції студентів нефілологічного профілю	376
Гарбуза Т.В. Застосування інформаційно-комунікаційних технологій у процесі навчання іноземних мов	380
Гузій І.С. Структурно-змістовні характеристики конкурентоздатності майбутнього педагога професійного навчання	385
Дехнич А.Г. Підготовка студентів до формування гуманних взаємовідносин молодших школярів у навчально-пізнавальній діяльності	389
Добровольська А.М. Розвиток творчих здібностей майбутніх лікарів і провізорів у процесі формування ІТ-компетентності	393
Zakordonets N.I. Bilingual teaching: a theoretical framework	401
Запотічна М.І. Використання потенціалу інклюзивного лідерства в шкільній освіті корінних народів Канади	405
Ільїна О.М. Інтерактивне навчання англійської мови студентів-економістів із використанням мережі Інтернет: переваги та недоліки	409
Казачінер О.С. Розвиток інклюзивної компетентності вчителів іноземних мов у системі післядипломної освіти в міжкурсовий період: досвід Харківського регіону	413
Капніна Г.І. Сутність виховної програми «Свобода в рамках»	417
Квасецька Я.А. Себастьян-Віллібальд Шісслер в контексті історії дошкільної освіти на західноукраїнських землях	420
Киричок І.І., Боровик Н.М. Розвиток навичок публічного мовлення у майбутніх керівників загальноосвітніх навчальних закладів	426
Кіндрат І.Р. Формування духовно-моральних основ світогляду дитини дошкільного віку засобами художнього слова	432
Козьменко О.І. Роль культурної спадщини у процесі формування національної ідентичності канадців	436
Косташук О.І. Методики дослідження рівнів ихованості професійної честі у студентів	440
Кравець Р.А. Педагогічна технологія формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі на заняттях іноземної мови	444
Кулик О.Д. Словотвірна система української мови: лінгвістичний і методичний аспекти	448
Куряк І.Є. Молодіжні субкультури як соціально-педагогічний феномен у Польщі	453
Курочка В.М. Роль навчальної гри як інтерактивного методу поліпшення іншомовної компетенції студентів вищих навчальних закладів	460
Lebedieva O.A., Gogol I.O. Pedagogical conditions of motivation development of foreign language training of future engineer-teachers	464
Лукашук І.М. Аналіз навчальних програм хіміко-біологічних дисциплін у контексті формування фахової компетентності майбутніх медичних сестер на основі міжпредметних зв'язків	468

Мараховська Н.В. Проведення інтегрованого тренінгу з дисциплін гуманітарного циклу з метою професійної самореалізації майбутнього вчителя.....	474	Середа І.В. Технологічний підхід у підготовці майбутнього педагога корекційної освіти.....	503
Мельник І.М. Морально-педагогічні цінності професора Модеста Левицького.....	478	Тархова І.О. Компетентностные задачи на уроках математики как способ развития познавательной активности.....	507
Нікула Н.В. Програма формування методичної культури майбутніх учителів початкових класів у процесі професійної підготовки.....	481	Ходунова В.А. Оволодіння дітьми дошкільного віку основами художньої творчості.....	511
Опалюк Т.А. Основні положення методології дослідження проблеми формування компетентності соціальної рефлексії майбутніх учителів.....	485	Чжоу Цянь Актуальний стан виховання духовної культури студентів університету в процесі музично-естетичної діяльності.....	515
Опанасенко Н.І. Роль самостійної роботи у підготовці вчителя початкової школи при викладанні педагогічних дисциплін.....	490	Шевчук Г.Й. Патріотичне виховання студентської молоді в сучасних умовах розвитку українського суспільства.....	519
Павленко М.С. До проблеми сутності поняття «розвиток професійної мобільності».....	494	Шульга Н.В. Медіаосвіта етнічних меншин у провідних європейських країнах.....	523
Павлиш Т.Г. Форми методичної роботи, спрямовані на розвиток професійної мобільності викладачів інформатики коледжів.....	499		

CONTENTS

PEDAGOGICAL SCIENCES

503	Asadchih O.V. Applied aspect of the integrative system of teaching future philologists academic Japanese.....	347	Illyina O.M. Interactive learning professional economical English to the Economical schools students using social networks: pros and cons.....	409
507	Bezlutska O.P. The problem of leadership on board the vessel in the scientific theory and practice.....	351	Kazachiner O.S. Foreign language teachers' inclusive competence development in the system of postgraduate education in intercourse period: Kharkiv region's experience.....	413
511	Berezneva I.M. Skills development professionally-oriented reading.....	357	Kapnina H.I. The sense of the educational programme «The freedom in the framework».....	417
515	Bilak M.V. Impact of multiethnic Transcarpathian environment to the multicultural development of foreign language teacher's competence.....	361	Kvasetska I.A. Sebastian Willibald Schiessler in context of history of pre-school education in western Ukrainian lands.....	420
519	Buriak V.V., Glavatskiy O.M., Gorbachev S.V. Using of problem-oriented learning technology during the study of clinical disciplines.....	365	Kirichok I.I., Borovik N.M. Skills development public speaking at the future leaders of secondary education institutions.....	426
523	Verbytska P.V. New vectors of youth civic self-realization in modern social and cultural space.....	368	Kindrat I.R. Formation of spiritual and moral foundations of world outlook preschool child means of artistic expression.....	432
	Vintyuk Yu.V. Influence of globalization and integration processes in a society on the contents of training of future psychologists.....	372	Kozmenko O.I. The role of cultural heritage in the process of the formation of national identity of Canadians.....	436
	Havrylova O.V. Formation of sociocultural competence in students who are not philologists.....	376	Kostashchuk O.I. Research methods levels of education among the students of professional honor.....	440
	Harbuza T.V. Use of information and communication technologies in the process of foreign language teaching.....	380	Kravets R.A. Pedagogical technology of forming future agrarians' multicultural competence at foreign language classes.....	444
	Huziy I.S. Structurall-content characteristics of competitiveness of the future teacher of vocational training.....	385	Kulyk O.D. The wordbuilding system of the Ukrainian language: linguistic and methodological aspects.....	448
	Dekhnich A.G. Students' preparation to forming humane mutual relations of young learners in studying-cognitive activity.....	389	Kurliak I.E. Youth subcultures as a social and educational phenomenon in Poland.....	453
	Dobrovolska A.M. The development of the creative capabilities of future doctors and pharmacists in the process of formation of the it competence.....	393	Kurochka V.M. Role of training games as interactive method of enhancing foreign language competencies of students at higher education institutions.....	460
	Zakordonets N.I. Bilingual teaching: a theoretical framework.....	401	Lebedieva O.A., Gogol I.O. Pedagogical conditions of motivation development of foreign language training of future engineer-teachers.....	464
	Zapotichna M.I. The use of inclusive leadership potencial in aboriginal peoples' schooling in Canada.....	405	Lukashchuk I.M. The analysis of curriculums chemical and biological disciplines in the context of professional competence of future nurses based on interdisciplinary connections.....	468

Marakhovska N.V. Conducting integrated training session on humanities aimed at professional self-realization of teacher trainees.....	474	Sereda I.V. Technological approach in the preparation of the future teacher of special education.....	503
Melnyk I.N. Moral and pedagogical values of professor modest Levitsky.....	478	Tarkhova I.O. Competency-based tasks in mathematics lessons as a way of development of cognitive activity.....	507
Nikula N.V. Formation program methodological culture primary school teachers in the process of training.....	481	Khodunova V.L. Mastering the basics of preschool children art.....	511
Opalyuk T.L. Fundamentals of methodology of research for problem of formation of competence of social reflections of future teachers.....	485	Zhou Qian The current state of spiritual culture education for university students in the process of music-aesthetic activity.....	515
Opanasenko N.I. Role of independent work in primary school teacher training in teaching of pedagogical disciplines.....	490	Shevchuk A.Y. Patriotic education of students in the modern Ukrainian society.....	519
Pavlenko M.S. The problem of the concept of «Development of professional mobility».....	494	Shulga N.V. Media education of ethnic minorities in the leading European countries.....	523
Pavlish T.G. Forms of methodological work aimed at developing occupational mobility of lecturers of informatics of colleges.....	499		

Науковий журнал
«Молодий вчений»

№ 1 (41) січень, 2017 р.

Щомісячне видання

Коректор: В. Бабич
Дизайн: А. Юдашкіна
Комп'ютерна верстка: О. Данильченко

Контактна інформація редакції журналу.
Поштова адреса: 73005 Україна, м. Херсон,
а/с 20, Редакція журналу «Молодий вчений»
тел.: +38 (0552) 399 530
info@molodyvchenu.in.ua
www.molodyvchenu.in.ua

Підписано до друку 28.02.2017 р.
Формат 60x84/8.
Папір офсетний. Цифровий друк.
Ум.-друк. арк. 22,09. Тираж 100 прим.
Зам. 0217-50.

ТОВ «Видавничий дім «Гельветика»
73034, Україна, м. Херсон, вул. Паровозна, 46-а
E-mail: mailbox@helvetica.com.ua
Свідоцтво суб'єкта видавничої справи:
ДК № 4392 від 20.08.2012 р.

ПЕДАГОГІЧНА ТЕХНОЛОГІЯ ФОРМУВАННЯ ПОЛІКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ АГРАРНОЇ ГАЛУЗІ НА ЗАНЯТТЯХ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Кравець Р.А.

Вінницький національний аграрний університет

З'ясовано сутність педагогічної технології формування полікультурної компетентності на заняттях іноземної мови в аграрному ВНЗ. Проаналізовано роль і структуру педагогічної технології. Розглянуто її в науковому, процесуально-описовому та процесуально-дієвому аспектах. Детерміновано концептуальну, змістову, процесуальну частини. Розкрито мету і завдання педагогічної технології формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі на заняттях іноземної мови.

Ключові слова: технологія, полікультурна компетентність, культурний плюралізм, національна ідентичність, толерантність.

Постановка проблеми. Сучасне полікультурне суспільство висуває нові запити до професійної підготовки майбутніх фахівців аграрної галузі. Нині від випускника аграрного університету вимагаються уміння мислити критично, вибудовувати конструктивну взаємодію з іноземними колегами, знаходити порозуміння з етнофорами під час закордонного стажування, ефективно функціонувати у швидко змінюваній реальності, вільно володіти іноземною мовою як засобом міжкультурного спілкування, демонструвати толерантне ставлення до інокультури в умовах євроінтеграції та глобалізації. Як наслідок, у системі вищої аграрної освіти набувають актуальності гуманізація і демократизація педагогічного процесу, які орієнтують викладачів на відмову від авторитарного стилю організації навчальної діяльності й запровадження у практику ВНЗ нових педагогічних технологій.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Над розробкою педагогічних технологій працювали Ю. Асманова, Л. Воротняк, В. Дмитрієв, Т. Добудько, Н. Касаткіна, Ю. Лях, С. Маріхін, Л. Рюміна, В. Подобед, С. Пріваліхін, О. Пугач, В. Рибніков, Г. Селевко, Д. Уманець, А. Хуторской. Полікультурна освіта знайшла своє віддзеркалення у дослідженнях Р. Агадулліна, Л. Воротняк, Р. Кравця, В. Макаєва, Р. Мільруда, Н. Тверезовська, Г. Череди́ченко, О. Труш та ін. Однак, не зважаючи на це, досі залишається **невирішеним питання** розробки педагогічної технології формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі на заняттях іноземної мови. Отож **метою статті** є розкриття сутності педагогічної технології формування полікультурної компетентності студентів аграрного ВНЗ у процесі опанування іноземної мови професійного спрямування.

Виклад основного матеріалу дослідження. Педагогічна технологія формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі постає як педагогічна діяльність, яка передбачає: спеціально організоване цілепокладання, яке уможливиле об'єктивний контроль якості полікультурного навчання; попереднє проектування навчально-виховного процесу з подальшою відтворенням цього проекту на практиці; вибір оптимальних форм, методів і засобів формування полікультурної компетентності сту-

дентів-аграрників; організація оперативного зворотного зв'язку, що дозволяє своєчасно та швидко коректувати педагогічний процес [11, с. 56].

Г. Селевко виокремлює у педагогічній технології три аспекти: науковий, процесуально-описовий, процесуально-дієвий. У науковому аспекті він розглядає педагогічну технологію як частину педагогічної науки, яка досліджує та розробляє цілі, зміст, методи навчання, проектує педагогічні процеси. Процесуально-описовий аспект полягає в описі (алгоритмі) процесу, сукупності цілей, змісту, методів, засобів для досягнення запланованих результатів навчання. Сутність процесуально-дієвого аспекту розкривається у реалізації технологічного процесу й функціонуванні всіх особистісних інструментальних і методологічних засобів [14, с. 15-16].

Вищевикладене дозволяє детермінувати головні структурні частини педагогічної технології формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі: концептуальну, змістову і процесуальну. Концептуальну частину складає наукова база, тобто психолого-педагогічні ідеї, які становлять її фундамент. Змістова частина включає у себе: завдання навчання (загальні, конкретні), зміст навчального матеріалу, спрямовані на формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі. До процесуальної частини відносяться організація педагогічного процесу; методи й форми організації навчально-пізнавальної діяльності, які сприяють формуванню полікультурної компетентності й навичок конструктивного міжкультурного спілкування іноземною мовою; моніторинг розвитку полікультурної компетентності.

Педагогічна технологія – це строго наукове проектування і точне відтворення, що гарантує успіх педагогічних дій [4, с. 85]. Вона слугує інструментарієм досягнення цілей, який включає в себе основу для діяльності й безпосередню послідовність її виконання [13, с. 30]. Отож реалізація педагогічної технології формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі відбувається послідовно. Спочатку має місце попередня діагностика полікультурної обізнаності та рівня засвоєння навчального матеріалу, розбиття студентів на групи з однаковим рівнем знань і досвідом міжкультурного спілкування для забезпечення їх особистісно-

орієнтованим навчальним матеріалом. Попередня діагностика і відбір потрібні у більшості випадків перед тим, як розпочати вивчення курсу чи предмету. Наступний крок – формування мотивації та організація навчально-пізнавальної діяльності студентів. Основна увага акцентується на підтримці стійкого інтересу майбутніх фахівців аграрної галузі до навчання. Потім майбутні фахівці аграрної галузі опановують полікультурні знання та навички міжкультурного спілкування іноземною мовою у процесі взаємодії з викладачем й одногрупниками при фронтальному, груповому, парному, індивідуальному навчанні. На завершення здійснюють контроль якості засвоєного матеріалу [6, с. 72].

Проведений аналіз психолого-педагогічної літератури дозволяє зробити висновок, що педагогічна технологія формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі – це проектування навчально-виховного процесу, яке передбачає створення сприятливих умов для становлення у студентів світоглядної установки на конструктивну взаємодію з представниками різних культур, сприяє діалогу культур, збереженню власної соціально-культурної ідентичності, розвитку полікультурної обізнаності, розумінню інших культур, успішному функціонуванню у сучасному полікультурному світі. Метою педагогічної технології формування полікультурної компетентності студентів аграрного ВНЗ є підготовка висококваліфікованих фахівців, готових до активної творчої діяльності в професійній та суспільній сферах діяльності, зберігаючи свою національну ідентичність й демонструючи прагнення жити у мирі та злагоді з представниками різних національностей, рас, вірувань в сучасному полікультурному середовищі.

Нами визначені наступні завдання педагогічної технології формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі:

1) всебічне та ґрунтовне оволодіння рідною культурою як обов'язкова умова прилучення до інших культур; 2) становлення уявлень про полікультурне розмаїття у світі та нашій країні, розуміння і внутрішнього прийняття рівноцінності культур і рівноправності народів; 3) прищеплення позитивного ставлення до культурного різноманіття як чинника поступального розвитку світової цивілізації, самоствердження та самореалізації особистості [8, с. 6]; 4) створення сприятливих умов для успішної інтеграції студентів у культурний плюралізм; 5) побудова громадянського виховання на основі поліцентричної моделі національної культури, що забезпечує єдність громадянських та етнокультурних інтересів особистості [1, с. 24]; 6) виховання у дусі толерантності, поваги, взаєморозуміння, терпимості до іншого культурного буття, готовності до продуктивного діалогу культур, переконання у неприпустимості націоналістичних, шовіністичних, расистських проявів [10, с. 102]; 7) забезпечення розвитку вмінь і навичок творчої взаємодії з носіями інших культур [8, с. 6]; 8) сприяння професійному зростанню майбутніх фахівців аграрної галузі [3, с. 49].

Найістотнішими ознаками педагогічної технології виступають: концептуальність, предметність, цілеспрямованість, процесуальність, структурність, цілісність, економічність, прогно-

тичність, коригованість, відтворюваність, керуваність, результативність.

Педагогічну технологію формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної ми застосовуємо на практичних заняттях іноземної мови, а її ефективності оцінюємо рівнем оволодіння іноземною мовою професійного спілкування, глибиною засвоєння полікультурних знань, умінь і навичок міжкультурного спілкування, сформованістю особистісних якостей студентів-аграрників, які характеризують різні сторони розвитку інтелекту, духовності, творчих можливостей. Відповідно оцінка постає як багатограний процес, у якому найповніше враховуються особливості становлення полікультурної особистості студента-аграрника [18, с. 303-305]. Так, серед базових особистісних показників можна виокремити: особистісні цінності, відповідальність, саморозвиток, толерантність, цілісність. *Особистісні цінності* – смисли, по відношенню до яких особистість самовизначається як суб'єкт полікультурного соціуму; педагогічні технології при цьому повинні сприяти розвитку всіх типів особистісних цінностей, що забезпечують максимальну самореалізацію особистості: діяльності, особистісних стосунків і пізнання; У площині емпіричних досліджень конструктивна роль особистісних цінностей найбільш яскраво виражена в інтерпретаціях моральних рішень і процесах особистісної регуляції прийняття рішень (інтелектуальних, поведінкових) [12, с. 143]. *Відповідальність* має зовнішнє вираження і свідчить про ступінь свободи й автономності людини. *Саморозвиток* постає як самовизначення, саморух у безперервному полікультурному просторі пізнання і розвитку, самоконтроль, прагнення до самореалізації, джерело збагачення культури та її продукт [2, с. 103]. Під *толерантністю* розуміють терпимість до будь-яких проявів іноетнічного менталітету (у поведінці, культурі, способі життя, характері, висловлюваннях тощо), доброзичливе ставлення, готовність до конструктивного діалогу культур, до міжкультурного порозуміння між етнофорами; впливає на комунікативні особливості [17, с. 123]. *Цілісність* являє собою внутрішню єдність емоційно-ціннісного та когнітивного компонентів особистості, які знаходяться в гармонії між собою і надають людині певну індивідуальність, унікальність, самодостатність [2, с. 103].

В основу запропонованої педагогічної технології покладено концепцію мовної полікультурної освіти П. Сисоева, який з опорою на культурну варіативність і культурну рефлексію обґрунтував доцільність навчання культури через мову й навпаки. Так, розробка проблемних культурознавчих завдань з метою формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі, переслідує за мету забезпечити: 1) визнання себе полікультурним суб'єктом у рідному середовищі; 2) розуміння факту існування різних рівнозначних культур; 3) виявлення студентами соціокультурних схожостей і розбіжностей між представниками різних культурних груп; 4) усвідомлення студентом своїх місця, ролі та значимості у діалозі культур; 5) ініціація та участь у діях, направлених проти культурної агресії, культурної дискримінації, культурного вандалізму [15, с. 239].

Залучення майбутнього фахівця аграрної галузі до опанування культурознавчими знаннями сприяє його визнанню себе як носія конкретної національної культури й водночас громадянина світу, здатного до відкритого конструктивного спілкування з представниками інших культур. Проведені Р. Мільрудом емпіричні дослідження довели, що студенти не завжди розбираються у питаннях рідної культури, оскільки інформація про свою культуру майже не представлена у навчальних посібниках з іноземної мови, а «без знання рідної культури студент не може бути повноцінним суб'єктом діалогу культур» [9, с. 19]. Аналогічна ситуація склалася в аграрних ВНЗ, коли у викладанні іноземної (англійської) мови професійного спрямування використовують автентичні навчальні посібники, видані у Великобританії або США. Як правило, у них відсутня інформація про нашу українську культуру. Вони озброюють студентів інформацією про іноземну країну, культуру, систему освіти, способи життя її жителів, визначні місця, події тощо. Таким чином, переслідуючи за мету повноцінне формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі на заняттях іноземної мови доводиться доповнювати автентичні тексти додатковими матеріалами про вітчизняні найкращі здобутки в культурі, освіті, науці.

Співставляючи подібності між культурами рідної та іноземної мов, студенти розширюють свій міжкультурний простір і сприймають своїх закордонних однолітків не як «чужих» та «інших», а як співгромадян єдиного полікультурного світу, об'єднаних спільними інтересами, цінностями, професійною діяльністю, проблемами та пошуком шляхів їх подолання. Дослідження культури країни, мова якої вивчається, створює сприятливі умови для культурного самовизначення особистості, якщо воно відбувається за принципом розширення кола видів і типів культур, від близьких і знайомих студенту до більш віддалених і невідомих [15, с. 136].

У розробці педагогічної технології формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі ми керувалися такими принципами: діалогу культур, культуровідповідності, єдності національного та загальнолюдського, полікультурності та полікультурної толерантності, домінування проблемних культурознавчих завдань, автентичності, новизни, професійної спрямованості [7].

Діалог культур яскраво виражений у міжкультурному компоненті іноземної мови. За його допомогою в майбутніх фахівців аграрної галузі виховують не лише розуміння розбіжностей між рідною і чужою культурами, поважне ставлення

до них, але й пробуджує почуття гордості за рідну країну, культуру, народ. Міжкультурний компонент іноземної мови формує у майбутніх фахівців аграрної галузі чітке уявлення про діалог культур як про єдину можливу філософію існування у сучасному полікультурному світі, яка вирізняється соціальною, етнічною, расовою та релігійною толерантністю, емпатією до етнофорів. Уміло організоване заняття з іноземної мови дозволяє формувати у студентів позитивне ставлення до представників інших культурних груп і налаштовує їх на взаєморозуміння, співпрацю, ненасильницьке вирішення спірних проблем [16, с. 136].

Важливість опанування іноземною мовою як діалогом культур із урахуванням національної специфіки, менталітету, традицій, звичаїв, побуту, засвоєнням системи понять, створених в окремо взятій культурі, мова якої вивчається, визначено головним завданням мовної політики Ради Європи. Особливий акцент робиться на перетворенні культурного розмаїття з перешкоди у комунікації, особливо фаховій, на джерело взаємного збагачення і розуміння. Тому на заняттях іноземної мови професійного спрямування поряд із лексичними й граматичними знаннями рекомендується опановувати полікультурні (специфіка національного характеру, духовну культуру, стереотипи світогляду народу тощо). У «Загальноєвропейських рекомендаціях з мовної освіти» задекларовано: «багатий спадок різних мов і культур Європи є цінним спільним джерелом для взаємного розвитку» [5, с. 18].

Висновки. Домінування проблемних культурознавчих завдань у педагогічній технології формування полікультурної компетентності на заняттях іноземної мови організують, відштовхуючись від рівня комунікативних навичок та інтелектуального потенціалу суб'єктів навчально-виховного процесу. Це дозволяє майбутнім фахівцям аграрної галузі успішно здобувати полікультурну освіту під час професійної підготовки, а саме: тренуватися у зборі, систематизації, узагальненні та інтерпретації полікультурної інформації; опановувати стратегії культурознавчого пошуку й способи інтерпретації культурних явищ і подій; розвивати полікультурну комунікативну компетентність, яка допомагає їм успішно орієнтуватися у різних міжкультурних ситуаціях; поглиблювати уявлення про специфічні розбіжності в культурах; брати участь у креативних проектах полікультурного й комунікативно-пізнавального характеру. **Перспективи подальших розвідок** вбачаємо у розробці спекурсу з формування полікультурної компетентності майбутніх фахівців аграрної галузі на заняттях іноземної мови у межах вище згаданої педагогічної технології.

Список літератури:

1. Агадуллін Р.Р. Полікультурна освіта методолого-теоретичний аспект / Р.Р. Агадуллін // Педагогіка психологія. – 2004. – № 3 (44). – С. 18-29.
2. Асманова Ю.И. Личностно ориентированный подход как основа педагогических технологий / Ю.И. Асманова, М.В. Горячова // Интеграция образования. – 2009. – № 2. – С. 99-104.
3. Воротняк Л.И. Особенности педагогической технологии формирования поликультурной компетенции магистров в высших педагогических учебных заведениях / Л.И. Воротняк // Педагогический дискурс. – 2008. – № 3. – С. 48-53.
4. Дмитриев В.А. Технология инновационного проектирования / В.А. Дмитриев, Л.С. Рюмина, С.А. Привалов // Школьные технологии. – 2006. – № 1. – С. 84-87.
5. Загальноєвропейські рекомендації з мовної освіти: вивчення, викладання, оцінювання / наук. ред. укр. видання С.Ю. Ніколаєва. – К.: Ленвіт, 2003. – 273 с.

6. Касаткина Н.Э. Сущность педагогической технологии и педагогического проектирования / Н.Э. Касаткина, Ю.А. Лях // Вестник Кемеровского государственного университета. – 2011. – № 1. – С. 71-75.
7. Кравець Р.А. Практична реалізація специфічних принципів полікультурної освіти майбутніх фахівців аграрної галузі на заняттях з іноземної мови / Р.А. Кравець // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2015. – № 4-5. – С. 26-38.
8. Макаев В.В. Поликультурное образование – актуальная проблема современной школы / В.В. Макаев, З.А. Малькова, Л.Л. Супрунова // Педагогика. – 1999. – № 4. – С. 3-10.
9. Мильруд Р.П. Порог ментальности российских и английских студентов при соприкосновении культур / Р.П. Мильруд // Иностранные языки в школе. – 1997. – № 4. – С. 17-22.
10. Подобед В.И. Образование взрослых на рубеже веков / В.И. Подобед // Вопросы методологии, теории и практики. – 2000. – № 2. – С. 93-127.
11. Пугач О.И. Интерактивные технологии обучения: вопросы внедрения / О.И. Пугач, Т.В. Добудько // Известия Самарского научного центра Российской академии наук. – 2012. – Т. 14. – С. 56-59.
12. Романюк Л. Становлення цінностей особистості: концептуальна модель та її методологічний потенціал / Л. Романюк // Психологія особистості. – 2013. – № 4. – С. 138-148.
13. Рыбников В.Ю. Теоретические проблемы проектирования педагогических технологий в системе профессионального образования / В.Ю. Рыбников, С.В. Марихин, Д.М. Уманец // Вестник Томского государственного педагогического университета. – 2013. – № 4. – С. 28-33.
14. Селевко Г.К. Современные образовательные технологии / Г.К. Селевко. – М.: Народное образование, 1998. – 256 с.
15. Сысоев П.В. Концепция языкового поликультурного образования (на примере культурологи США): дисс. ... докт. пед. наук: 13.00.02 / Сысоев Павел Викторович. – М., 2004. – 546 с.
16. Тверезовська Н.Т. Метод діалогу культур у процесі викладання іноземних мов / Н.Т. Тверезовська, Г.А. Череди́ченко // Викладання мов у ВНЗ освіти на сучасному етапі. – 2010. – Вип. 17. – С. 133-139.
17. Труш О.О. Толерантність як механізм саморегуляції полі етнічного суспільства / О.О. Труш // Держава і суспільство. – 2011. – № 4. – С. 122-126.
18. Хуторской А.В. Современная дидактика / А.В. Хуторской. – СПб: Питер, 2001. – 544 с.

Кравець Р.А.

Винницкий национальный аграрный университет

ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ ТЕХНОЛОГИЯ ФОРМИРОВАНИЯ ПОЛИКУЛЬТУРНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ СПЕЦИАЛИСТОВ АГРАРНОЙ ОТРАСЛИ НА ЗАНЯТИЯХ ИНОСТРАННОГО ЯЗЫКА

Аннотация

Установлена сущность педагогической технологии формирования поликультурной компетентности на занятиях иностранного языка в аграрном вузе. Проанализированы роль и структура педагогической технологии. Она рассмотрена в научном, процессуально-описательном и процессуально-действенном аспектах. Детерминированы концептуальная, смысловая, процессуальная части. Раскрыты цель и задание педагогической технологии формирования поликультурной компетентности будущих специалистов аграрной отрасли на занятиях иностранного языка.

Ключевые слова: технология, поликультурная компетентность, культурный плюрализм, национальная идентичность, толерантность.

Kravets R.A.

Vinnitsia National Agrarian University

PEDAGOGICAL TECHNOLOGY OF FORMING FUTURE AGRARIANS' MULTICULTURAL COMPETENCE AT FOREIGN LANGUAGE CLASSES

Summary

The essence of the pedagogical technology of forming the multicultural competence at foreign language classes at an agrarian higher educational institution has been distinguished. The role and structure of the pedagogical technology have been analysed. It has been considered in scientific, procedurally-descriptive and procedurally-efficient aspects. The conceptual, semantic, procedural parts have been determined. The purpose and tasks of the pedagogical technology of forming future agrarians' multicultural competence at foreign language classes have been disclosed.

Keywords: technology, multicultural competence, cultural pluralism, national identity, tolerance.